

Tre rosor

Ur "Genealogiska anteckningar"

Sammandrag: En utredning av medeltidssläkten Tre rosor.

Ursprungligen publicerad i Personhistorisk Tidskrift årgång 7 (1905), s 4-6.

Författare: Karl Henrik Karlsson

Första publiceringsdatum: 1905

Redaktör: Anders Ryberg

e-post: anders@rydato.com

SGS dokumentnummer: SGS1A8-A

SGS publikation och nr: Genealogiska Nätbiblioteket 2005:2

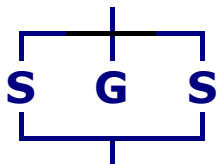
ISSN: 1653-1337

SGS utgivningsdatum: 2005-05-15

Nyckelord: Småland, Västergötland, 1300-tal, 1400-tal, frälse, släktutredning

© Svenska Genealogiska Samfundet, 2005. Delar av artikeln får citeras eller kopieras om källan anges.

Källangivelse: Karl-Henrik Karlsson, *Tre rosor*, Genealogiska Nätbiblioteket 2005:2, SGS Nätpublikationer, Svenska Genealogiska Samfundet, Vadstena, SGS1A8-A, ISSN 1653-1337, <http://www.sgsf.org>

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Tre rosor	3
Bilaga A Släkttavla	6
Bilaga B Kompletteringar och ändringar	7
B.1 Kompletteringar vid SGS publicering	7
Personregister	8
Bilaga C Originalutgåva i skannad form	9

Tre rosor

Ur "Genealogiska anteckningar"

Karl-Henrik Karlsson

Enligt Schlegel och Klingspor¹ var *Joan Knutsson* (tre rosor) 1360 gift med Benkta Algotsdotter i Skoptaby, dotter af Algot Benktsson (griphufvud) och Ingeborg Eskilsdotter (ett lejon stående på en half lilja). Detta giftermål anföres äfven i tvenne af våra förnämsta släktböcker från början af 1600-talet,² och har således gamla anor, men ändock måste jag bestrida dess riktighet.

De äldre genealogerna ha tydligen gått ut från antagandet, att Joan Knutssons son lagmannen i Västergötland Knut Jönsson var broder till Märta Joansdotter, gift 1385 med riddaren och lagmannen i Västergötland Göstaf Magnusson (af släkten tre rosor till Horshaga), som på Skoptaby utfärdade sitt morgongåfvobref till henne³ och äfven sedermera var bosatt därstädes.⁴ Såsom moder till Märta Joansdotter nämnes 1399 Benkta Algotsdotter,⁵ som 1397 kallas hustru Benkta i Skofteby⁶ och då tydligen ägde detta gods. Här af har nu dragits den slutsatsen, att Joan Knutsson varit gift med Benkta Algotsdotter. Då vidare Joan Knutsson i ett bref af år 1360⁷ kallas »gener» till Ingeborg Eskilsdotter, har tagits för gifvet, att hon varit moder till Benkta Algotsdotter och gift med hennes fader Algot Benktsson (griphufvud).

Detta giftermål mellan Ingeborg Eskilsdotter och Algot Benktsson bestyrkes emellertid icke af några andra handlingar. Kändt är däremot, att Inge-

---

¹ Den med sköldebref förlånade men ej å Riddarhuset introducerade svenska adelns ättartaflor, sid. 104.

² Uters collectanea genealogica i Riksarkivet, sid. 40; — Brahes släktbok i Kungl. Biblioteket (Rål. Saml. Fol. 12), fol. 149 v.

³ Svenska Riksarchivets Pergamentsbref n. 2080.

⁴ Styffe, Skandinavien under unionstiden (1880), sid. 127.

⁵ Sv. R. A. P. n. 2995.

⁶ Styffe, Bidrag till Skandinaviens historia 2. sid. 49.

⁷ Sv. R. A. P. n. 484.

borg 1340 var gift med riddaren Nils Tyrgilsson (Färila),⁸ som lefde ännu 1351,⁹ och först därefter kan hon således blifvit gift med Algot Benktsson, som lefde ännu 1354.¹⁰ Hon kan således icke i detta senare gifte haft en dotter gift redan år 1360. Om »gener» i ofvan anförda bref, såsom, på grund af sammanhanget i detsamma, ej synes otroligt, får öfvefsättas med måg, har Joan Knutsson varit gift med en dotter till Ingeborg Eskilsdotter och Nils Tyrgilsson (Färila) och har således icke varit gift med Benkta Algotsdotter i Skofteby, moder till Märta Jönsdotter. — Urkunderna lämna ej heller ringaste stöd för antagandet, att Knut Jönsson och Märta Jönsdotter varit syskon, och jag skulle vilja ansätta såsom fader till Märta Jönsdotter en för öfrigt föga känd frälseman Jon Birgersson, som 1370¹¹ tillböt sig Skofteby och Stora Bast. Han skulle således ha varit gift med Benkta Algotsdotter, som 1397 bodde på Skofteby. — Utter¹² anför, att Märta Jönsdotter i sigillet fört ett griphufvud; antagligen har det varit modern Benktas vapen, och hon har således, såsom Schlegel och Klingspor antagit, varit dotter till Västgöotalagmannen Algot Benktsson.

Enligt den Braheska släktboken¹³ har Joan Knutsson äfven varit gift med Märta, dotter till riddaren Jon [Erengislesson] Hjärne, som i vapnet förde en båt. Detta giftermål bestyrkes äfven af i behåll varande urkunder. 1419 säges nämligen Knut Jonsson vara systerson till Jon Hjärnes son riddaren Jönis [Jonsson] Hjärne,¹⁴ och 1435 pantsätter han sitt arf efter sin morfader i Göinge härad, och där finnes äfven hans svåger Jönis [Jonsson] Hjärne ägt gods. — Utter anför vidare, att Knut Jonsson hade en styffader Björn Elefsson (båt), som förstörde mycket af hans gods, för vilka Knut fick i ersättning Björns egna i Småland. Äfven denna uppgift torde vara riktig, ty 1386¹⁵ nämnes denne Björn Elefsson såsom måg till Jönis Erengislesson Hjærnes änka Kristina Nilsdotter.

---

⁸ Sv. Dipl. IV. n. 3511.

⁹ Sv. R. A. P. n. 4.

¹⁰ Sv. R. A. P. n. 384.

¹¹ Perg. br. i Uppsala Univ. Bibliotek.

¹² Uppers Collectanea fol. 40.

¹³ Kungl. Bibl. Rål. Saml. Fol. 12, f. 149, v.

¹⁴ Svenskt Diplomatarium fr. 1401, n. 2704.

¹⁵ Rääfs Diplomatarium i Vitt. Hist. o. Ant. Akad.

Joan Knutsson var således gift 1) med en dotter till riddaren Nils Tyrgilsson (Färla) och Ingeborg Eskilsdotter (Lejonlilja), 2) med Märta (?), dotter till riddaren Jönis Erengislesson Hjärne och Kristina Nilsson från Norge(r) Hon är 1386 omgift med Björn Elefsson (båt?).

Uti Joan Knutssons andra gifte föddes sonen *Knut Jonsson*. Enligt Schlegel och Klingspor¹⁶ var han gift med Agnes, dotter till norske riddaren Alf Haraldsson till Sandbö och Katarina Jonsdotter till Manvig. Men äfven åt honom måste tilläggas ett annat gifte. — Enligt ett bref af år 1422¹⁷ var nämligen Knut Jönsson måg till riddaren Jönis Magnusson (Leopard), och 1447¹⁸ uppdrager riddaren Jönis Laga Pose, såsom bekant gift med en dotter till Knut Jönsson, åt Erik Jakobsson att tala å Lena gård, som han ärft efter fru Gesa Nilsson, sin hustrus mormoder. Denna fru Gesa, troligen dotter till Västgöten Nils Knutsson i Lena, var åter gift med förutnämnde Jönis Magnusson. Vidare omnämns dombref,¹⁹ enligt hvilka vid tvist mellan Jönis Knutsson (son till Knut Jönsson) och Knut Posse (son till Jönis Laga Pose) om sunderkulla och samkulla arf efter (den förres syster, den senares moster) Karin Knutsdotter (tre rosor), gift med riddaren Tord Filipsson Bonde, sunderkulla arf d. v. s. $\frac{1}{4}$ tilldömdes Knut Posse.

Knut Jönsson har således varit två gånger gift 1) med en dotter till riddaren Jönis Magnusson (Leopard) och Gesa Nilsson, 2) med Agnes, dotter till Alf Haraldsson till Sandbö och Katarina Joansdotter. Uti det första giftet föddes dottern Märta Knutsdotter, gift med Jönis Laga Pose.

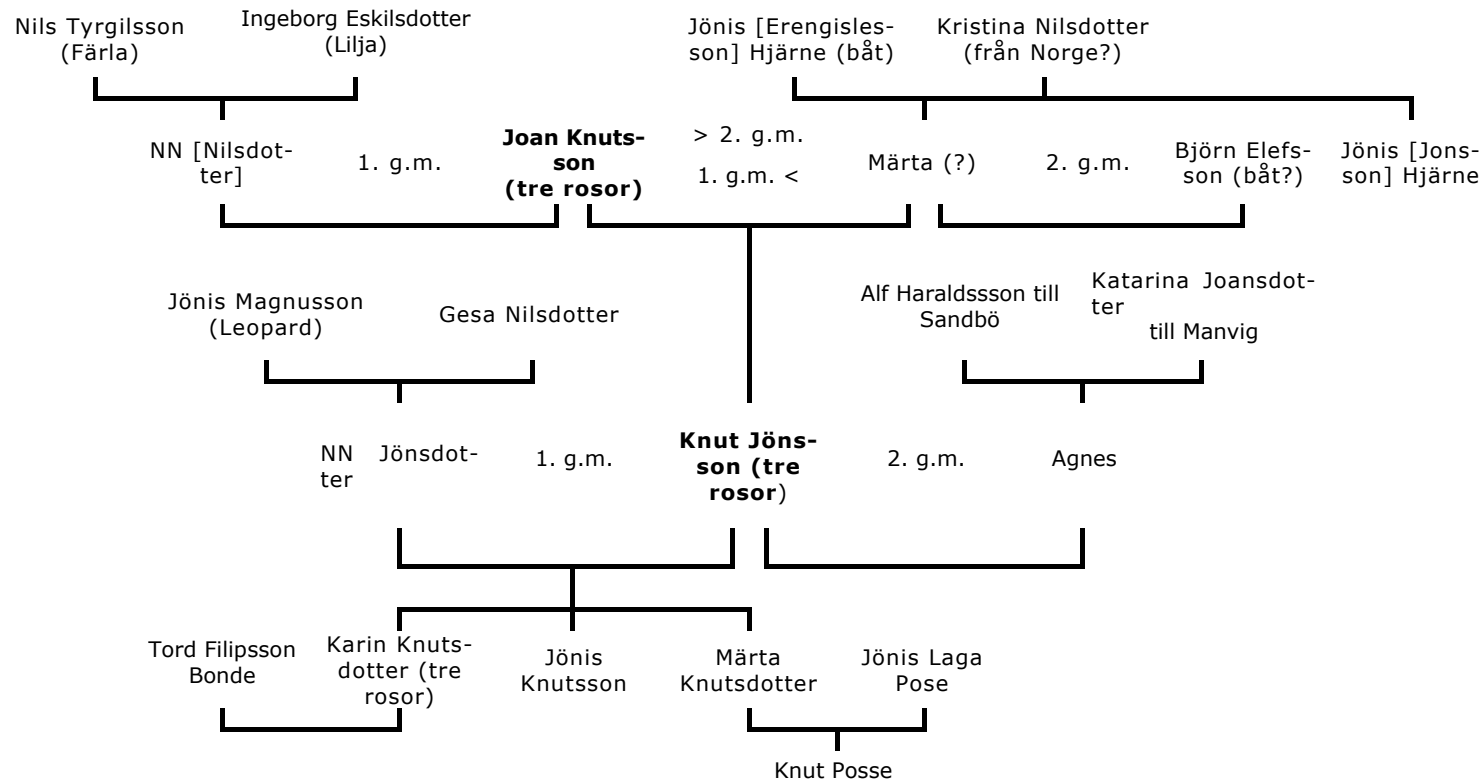
¹⁶ Anf. arb.

¹⁷ Sparres kopiebok J. 7 i. Sv. Riksark, fol. 37.

¹⁸ Förteckning öfver herr Knut Posses till Såtenäs jordabref i Kammarark. 1586.

¹⁹ Kungl. Bibl. Rål. Saml. Fol. 12, f. 298 v., och Förteckning öfver Lars Flemmings jordabref.

Bilaga A Släkttavla

Bilaga B Kompletteringar och ändringar

B.1 Kompletteringar vid SGS publicering

När artikeln första gången publicerades redovisades inte någon sammanhållen källförteckning.

Till publiceringen i Nätbiblioteket har artikeln kompletterats med en släkttavla och ett personregister

Personregister

Alf Haraldsson till Sandbö	5	Jönis Magnusson (Leopard)	5
Algot Benktsson (griphufvud) ..	3	Karin Knutsdotter (tre rosor) 5	
Benkta Algotsdotter	3	Katarina Jonsdotter till Manvig 5	
Björn Elefsson (båt).....	4	Knut Jonsson.....	5
Gesa Nilsdotter	5	Knut Jönsson	3
Göstaf Magnusson (af släkten tre rosor till Horshaga)	3	Knut Posse.....	5
Ingeborg Eskildsdotter (ett lejon stående på en half lilja)	3	Kristina Nils-dotter	4
Joan Knutsson (tre rosor)	3	Märta Joansdotter	3
Jon [Erengislesson] Hjärne	4	Märta Jonsdotter.....	4
Jon Birgersson	4	Märta Knutsdotter	5
Jönis [Jonsson] Hjärne.....	4	Nils Knutsson i Lena	5
Jönis Laga Pose.....	5	Nils Tyrgilsson (Färla).....	4
		Tord Filipsson Bonde	5

Bilaga C Originalutgåva i skannad form

På följande sidor återges originalartikeln så som den trycktes i Personhistorisk Tidskrift årgång 7 (1905), sid. 4 – 6.

Genealogiska anteckningar.

Af K. H. Karlsson.

I. Tre rosor.

Enligt Schlegel och Klingspor¹ var *Joan Knutsson* (tre rosor) 1360 gift med Benkta Algotsdotter i Skoptaby, dotter af Algot Benktsson (griphufvud) och Ingeborg Eskilsdotter (ett lejon stående på en half lilja). Detta giftermål anföres äfven i tvenne af våra förnämsta släktböcker från början af 1600-talet,² och har således gamla anor, men ändock måste jag bestrida dess riktighet.

De äldre genealogerna ha tydligen gått ut från antagandet, att Joan Knutssons son lagmannen i Västergötland Knut Jönsson var broder till Märta Joansdotter, gift 1385 med riddaren och lagmannen i Västergötland Göstaf Magnusson (af släkten tre rosor till Horshaga), som på Skoptaby utfärdade sitt morgongåfvobref till henne³ och äfven sedermera var bosatt därstädes.⁴ Såsom moder till Märta Joansdotter nämnes 1399 Benkta Algotsdotter,⁵ som 1397 kallas hustru Benkta i Skofteby⁶ och då tydligen ägde detta gods. Häraf har nu dragits den slutsatsen, att Joan Knutsson varit gift med Benkta Algotsdotter. Då vidare Joan Knutsson i ett bref af år 1360⁷ kallas »gener» till Ingeborg Eskilsdotter, har tagits för gifvet, att hon varit moder till Benkta Algotsdotter och gift med hennes fader Algot Benktsson (griphufvud).

Detta giftermål mellan Ingeborg Eskilsdotter och Algot Benktsson bestyrkes emellertid icke af några andra handlingar. Kändt är däremot, att Ingeborg 1340 var gift med riddaren Nils Tyrgils-

¹ Den med sköldebref förlänade men ej å Riddarhuset introducerade svenska adelns ättar-taflo, sid. 104.

² Utters collectanea genealogica i Riksarkivet, sid. 40; — Brahes släktbok i Kungl. Biblioteket (Rål. Saml. Fol. 12), fol. 149 v.

³ Svenska Riksarchivets Pergamentsbref n. 2080.

⁴ Styffe, Skandinavien under unionstiden (1880), sid. 127.

⁵ Sv. R. A. P. n. 2995.

⁶ Styffe, Bidrag till Skandinaviens historia 2, sid. 49.

⁷ Sv. R. A. P. n. 484.

son (Färla),¹ som lefde ännu 1351,² och först därefter kan hon således blifvit gift med Algot Benktsson, som lefde ännu 1354.³ Hon kan således icke i detta senare gifte haft en dotter gift redan år 1360. Om »gener» i ofvan anförda bref, såsom, på grund af sammanhanget i detsamma, ej synes otroligt, får öfversättas med måg, har Joan Knutsson varit gift med en dotter till Ingeborg Eskilsdotter och Nils Tyrgilsson (Färla) och har således icke varit gift med Benkta Algotsdotter i Skofteby, moder till Märta Jönsdotter. — Urkunderna lämna ej heller ringaste stöd för antagandet, att Knut Jönsson och Märta Jönsdotter varit syskon, och jag skulle vilja ansätta såsom fader till Märta Jönsdotter en för öfrigt föga känd frälseman Jon Birgersson, som 1370⁴ tillböt sig Skofteby och Stora Bast. Han skulle således ha varit gift med Benkta Algotsdotter, som 1397 bodde på Skofteby. — Utter⁵ anför, att Märta Jönsdotter i sigillet fört ett griphufvud; antagligen har det varit modern Benktas vapen, och hon har således, såsom Schlegel och Klingspor antagit, varit dotter till Västgötalagmannen Algot Benktsson.

Enligt den Braheska släktboken⁶ har Joan Knutsson äfven varit gift med Märta, dotter till riddaren Jon [Erengislesson] Hjärne, som i vapnet förde en båt. Detta giftermål bestyrkes äfven af i behåll varande urkunder. 1419 säges nämligen Knut Jonsson vara systerson till Jon Hjärnes son riddaren Jönis [Jonsson] Hjärne,⁷ och 1435 pantsätter han sitt arf efter sin morfader i Göinge härad, och där finnes äfven hans sväger Jönis [Jonsson] Hjärne ägt gods. — Utter anför vidare, att Knut Jonsson hade en styffader Björn Elefsson (båt), som förstörde mycket af hans gods, för hvilka Knut fick i ersättning Björns egna i Småland. Äfven denna uppgift torde vara riktig, ty 1386⁸ nämnes denne Björn Elefsson såsom måg till Jönis Erengislesson Hjärnes änka Kristina Nilsdotter.

Joan Knutsson var således gift 1) med en dotter till riddaren Nils Tyrgilsson (Färla) och Ingeborg Eskilsdotter (Lejonlilja), 2) med Märta (?), dotter till riddaren Jönis Erengislesson Hjärne och

¹ Sv. Dipl. IV. n. 3511.

² Sv. R. A. P. n. 4.

³ Sv. R. A. P. n. 384.

⁴ Perg. br. i Uppsala Univ. Bibliotek.

⁵ Utters Collectanea fol. 40.

⁶ Kungl. Bibl. Rål. Saml. Fol. 12, f. 149, v.

⁷ Svenskt Diplomatarium fr. 1401, n. 2704.

⁸ Rääfs Diplomatarium i Vitt. Hist. o. Ant. Akad.

Kristina Nilsson från Norge(?) Hon är 1386 omgift med Björn Elefsson (båt?).

Uti Joan Knutssons andra gifte föddes sonen *Knut Fönsson*. Enligt Schlegel och Klingspor¹ var han gift med Agnes, dotter till norske riddaren Alf Haraldsson till Sandbö och Katarina Jonsdotter till Manvig. Men äfven åt honom måste tilläggas ett annat gifte. — Enligt ett bref af år 1422² var nämligen Knut Jönsson måg till riddaren Jönis Magnusson (Leopard), och 1447³ uppdrager riddaren Jönis Laga Pose, såsom bekant gift med en dotter till Knut Jönsson, åt Erik Jakobsson att tala å Lena gård, som han ärft efter fru Gesa Nilsson, sin hustrus mormoder. Denna fru Gesa, troligen dotter till Västgöten Nils Knutsson i Lena, var åter gift med förutnämnde Jönis Magnusson. Vidare omnämnas dombref,⁴ enligt hvilka vid tvist mellan Jönis Knutsson (son till Knut Jönsson) och Knut Posse (son till Jönis Laga Pose) om sunderkulla och samkulla arf efter (den förres syster, den senares moster) Karin Knutsdotter (tre rosor), gift med riddaren Tord Filipsson Bonde, sunderkulla arf d. v. s. $\frac{1}{4}$ tilldömdes Knut Posse.

Knut Fönsson har således varit två gånger gift 1) med en dotter till riddaren Jönis Magnusson (Leopard) och Gesa Nilsson, 2) med Agnes, dotter till Alf Haraldsson till Sandbö och Katarina Joansdotter. Uti det första giftet föddes dottern Märta Knutsdotter, gift med Jönis Laga Pose.

¹ Anf. arb.

² Sparres kopiebok J. 7 i Sv. Riksark. fol. 37.

³ Förteckning öfver herr Knut Posses till Sätenäs jordabref i Kammarark. 1586.

⁴ Kungl. Bibl. Rål. Saml. Fol. 12, f. 298 v., och Förteckning öfver Lars Flemmings jordabref.